

muligvis vil det blive brugt i langt større Udstrækning, end man i dette Øjeblik venter. Naar man nemlig har kunnet være enig om saa mange Salg, der er foregaaet i de to sidste Menneskealdre, maa det antages, at man ogsaa i Fremtiden kan blive enig om adskillige af disse Salg. Naar man finder de rette Folk til Afløsningskommissionen, skal de med den Myndighed, der bliver lagt i Kommissionens Haand, nok vide at ordne disse Forhold paa en for begge Parter nogenlunde tilfredsstillende Maade.

Med disse Bemærkninger mener jeg at kunne slutte foreløbig.

Marott: Jeg har kun Grund til at takke den højtærede Landbrugsminister, fordi han udtalte sin Sympati med det Standpunkt, jeg har indtaget i denne Sag, og oven i Købet sin Villighed til i Udvalget at forhandle om et Lovforslag i den Retning. Jeg vil i Udvalget tillade mig at fremsætte et nogenlunde detailleret Forslag, og selv om jeg maaske ikke har stort Haab om at faa det gennemført her i Folketinget for Tiden, vil det alligevel være mig og mit Parti en stor Tilfredsstillelse at faa hele denne Sag i højere Grad end hidtil set ogsaa ud fra dette Synspunkt.

Paa samme Maade, som den højtærede Minister udtalte sig angaaende det Grundsyn, jeg havde gjort gældende i denne Sag, udtalte det ærede Medlem fra Fredensborg (Moesgaard-Kjeldsen) sig, idet han sagde, at han sympatiserede med det Standpunkt, hvorefter hele Samfundet vil faa Andel i Jordens Værdistigning. Det er ogsaa en bekendt Sag, at det ærede Medlem i Jordspørgsmaalet indtager et Standpunkt, som maatte diktere ham den Sympati, han her har udtalt. Alligevel kunde det ærede Medlem ikke indrømme mig Retten til at nægte de her omhandlede Fæstere, hvad de andre Fæstere her i Landet tidligere har faaet. Jeg skal dertil sige, at jeg vil i og for sig ikke nægte disse Fæstere noget, som med Rette kan tilkomme dem, jeg vil ikke nægte dem Brugsretten til deres Jord, og jeg vil heller ikke nægte at give min Tilslutning til et Lovforslag, hvorved deres Stilling paa denne Jord kan blive lige saa fri og selvstændig som den Stilling, alle andre Samfundsborgere indtager, men jeg vil samtidig dermed hævde Samfundets Ret til Jorden. Den er for mig det fundamentale, det afgørende. Det forekommer mig, som jeg fremhævede i Lørdags, at siden

Fæstegodset i tidligere Tid overgik til Selvejendom, har vi gjort mange og dyre Erfaringer paa dette Omraade, og naar vi har det, er det vor Pligt at handle ud fra disse Erfaringer.

Den højtærede Minister udtalte før, at vi ved dette Lovforslag vilde give alle Jordbrugere de samme Betingelser at arbejde under. Ja, det vil altsaa kun sige, at vi vil give de her omhandlede Fæstere den samme Ret, som vi har givet tidligere Fæstere. Det kan dog ikke være en Op-gave for os og endnu mindre for den højtærede Landbrugsminister, som netop hyl-der de moderne Ideer paa Jordspørgs-maalets Omraade, at give alle Jordbrugere de samme Betingelser at arbejde under, d. v. s., som foreslaaet i dette Lovforslag, at lade dem blive Selvejere, thi den højtærede Minister har ved mange Lejligheder meget kraftigt udtalt sig for offentligt Fæste af Samfundets Jord. Ved at give alle Jordbrugere de samme Betingelser at arbejde under vil vi ikke komme et Skridt videre i den Retning, som den højtærede Minister og mange her i Landet gerne vil, nemlig i Retning af Samfundsjord. Jorden vilde vedblive at være underkastet Selveje. Det er ogsaa ud fra den Betragtning, jeg har valgt mit Standpunkt.

Det ærede Medlem fra Fredensborg (Moesgaard-Kjeldsen) talte om dette „lille og moderat afstemte“ Lovforslag, som vi nok kunde benytte den Pavse, vi havde i Lovgivningsarbejdet, til at faa gennemført. Det er nu ikke saa lidt, det her drejer sig om. For det første drejer det sig om et Princip: det drejer sig om at lære at handle efter de Erfaringer, vi har gjort, siden man sidst paa den danske Rigsdag vedtog Love om Fæstes Overgang til Selvejendom. Dernæst drejer det sig om 8,000 Tdr. Hartkorn og omtrent 80,000 Tdr. Land af Danmarks Jord. Det er maaske ikke saa meget for en Godsejer, men for os Smaafolk er det en Post, og det maa ogsaa her paa Rigsdagen betragtes som en temmelig stor Post at lovgive om. Vi kan ikke tale om dette „lille, moderat afstemte“ Lovforslag, nej, det er, mine Her-erer, en stor Sag, det her drejer sig om, og en Sag, som jeg mener, vi skal se ud fra vort principielle Synspunkt i hele dette Spørgsmaal og med Fremtiden for Øje. Vi skal ikke se paa det, der er sket i For-tiden, og som har været uheldigt for Dan-marks Land og Danmarks Bondestand, men paa, hvad der vil gavne Landet i Fremtiden, og her har vi, som sagt, Er-faringen som den bedste Læremester.